

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Statens energimyndighet

Yttrande över Energimyndighetens förslag till föreskrifter om uppgifter till energistatistik

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Energimyndigheten genomför återkommande översyner av föreskrifter med anledning av den statistikutveckling som behövs inom energiområdet samt med anledning av internationella rapporteringskrav. I översynen hösten 2023 har en ny föreskrift och en ändringsföreskrift tagits fram.

Följande undersökning har fått en ny föreskrift:

-Månatlig bränsle-, gas- och lagerstatistik, EN0107

Följande undersökning har fått en ändringsföreskrift:

- Energipriser och elavtal, EN0301

En ny föreskrift har tagits fram för undersökningen Månatlig bränsle-, gas och lagerstatistik och det innebär att Statens energimyndighets föreskrifter (STEMFS 2020:7) om skyldighet att lämna uppgifter till statistik om månatlig bränsle-, gas- och lagerstatistik kommer att upphävas. En ändringsföreskrift har också tagits fram för Statens energimyndighets föreskrifter (STEMFS 2020:6) om skyldighet att lämna uppgifter till statistik om energianvändning och uppvärmningssätt i flerbostadshus och lokaler. I konsekvensutredningen anges att tanken med att slå ihop bilagorna är att minska administrationen med att hantera flera olika typer av uppsättningar av uppgifter.

Sedan 2022 pågår en större utveckling av statistiken för att på ett mer flexibelt sätt kunna samla in data i samband med att det sker en omställning från fossila bränslen till förnybara bränslen på drivmedelsmarknaden. Urvalet av företag som ingår i undersökningen är detsamma, men en betydande förändring är att alla uppgiftslämnare får lämna in samma typ av uppgifter, det vill säga att endast en bilaga i föreskriften, till skillnad mot nuvarande föreskrift som har fyra olika uppsättningar av uppgifter, det vill säga fyra bilagor i föreskriften.

Målet är att ändra föreskriften så att den träder i kraft vid årsskiftet 2023/2024.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen uppges att statistikprodukten Månatlig bränsle-, gas- och lagerstatistik (EN0107) genomförs på månadsbasis och resulterar i statistik över tillförsel och leveranser av råolja, petroleumprodukter, kol och koks samt flytande biobränsle.

I dagens föreskriftsbilagor är det många uppgifter som är likadana för varje bränsle som mäts. Den nya föreskriftens bilaga är tänkt att visa tillförsel och användning av råolja, petroleumprodukter, biodrivmedel, gaser och kol i en flödesredovisning för att lättare kunna se hur hela balansen av bränsletyper är fördelad. Detta underlättar väldigt mycket för uppgiftslämnarna i sin redovisning anger förslagsställaren. I konsekvensutredningen anges att tanken med att slå ihop bilagorna är att minska administrationen med att hantera flera olika typer av uppsättningar av uppgifter. För variabelerna ingående- och utgående lager för en energivara föreslås införas en uppdelning för att säkerställa att det inte förekommer saknade eller dubbelräknade mängder av lager.

Inleveranser till Sverige och utleveranser från Sverige är en ny namnsättning av tidigare variabler import respektive export. Det är samma uppgifter som ska samlas in men namnet är tänkt att förtydliga att det också innefattar införsel, utförsel och tullager av energivaror oavsett importland. Variablerna mottagna mängder från aktörer i Sverige och levererade mängder till aktörer i Sverige föreslås i den nya föreskriften att specificeras för samtliga bränslen och på en mer detaljerad nivå i ett led att producera statistik som undviker dubbelräknade eller saknade mängder som levereras ut på svensk marknad. Fler energivaror kan i den nya blanketten rapporteras som förädling, omklassificering och inblandning. Detta möjliggör för att fånga upp unika raffinaderiprocesser. Det finns processer som sker i olj Raffinaderier som inte går att mäta i den nuvarande utformningen av undersökningen. Dessa uppgifter har samlats in separat på frivillig basis eftersom det finns krav på att rapportera uppgifterna till internationella organ så som till Eurostat, IEA och FN. Följande behov har behövts tas om hand i blankettkonstruktionen:

- Det behöver vara möjligt att rapportera produktion av oljeprodukter där biokomponenter och fossila komponenter samprocessas.
- Det finns ett behov av att kunna rapportera motorbensin och diesel som omprocessas i raffinaderiet. Leveranser till kemikalieindustri och petrokemiskindustri föreslås tas bort eftersom det blir möjligt att mäta vilka leveranser som har skett dit med hjälp av variabeln Levererade mängder till aktörer i Sverige. Leveranser till vägtrafik föreslås tas bort eftersom det finns svårigheter för uppgiftslämnarna att specifikt veta vilka mängder av olika energivaror som gått till vägtrafik eller arbetsmaskiner.

Ett annat viktigt syfte med de föreslagna föreskrifterna är att de är nödvändiga för att Sverige ska leva upp till internationella rapporteringskrav. I detta sammanhang är ovan nämnda EU-förordning utmärkande.

I mars 2022 i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina startade International Energy Agency (IEA) en månatlig krisrapportering där data rörande tillförsel och användning av olje- och petroleumprodukter skulle rapporteras in med tätare intervaller än vad den ordinarie statistikredovisningen publicerade.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen uppges att det inte finns några alternativa lösningar som ger en mer detaljerad rapporteringen av förädling, omklassificeringar, inblandningar, mottagna och levererade mängder samt lagernivåer. Dessa åtgärder är för att skapa en mer tillförlitlig statistik. Det är tänkt att underlätta granskningen och minska antalet återkontakter med uppgiftslämnare.

Regelrådet finner att sammanhanget ger att inga alternativa lösningar är möjliga att utveckla och heller inte vilka effekter som skulle uppstå om ingen reglering kommer till stånd. Detta mot bakgrund av att förslagets innehåll handlar om att förenkla befintliga regler enligt de möjligheter som finns inom ramen för den inrapportering som nu sker. Möjligheterna att förhålla sig till alternativa lösningar styrs av EU-rätten och ger därmed förslagsställaren mycket begränsade eller inga möjligheter till detta.

Mot denna bakgrund finner Regelrådet alternativa lösningar och effekter om ingen reglering kommer till stånd som godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Statistik från denna undersökning kommer att ligga till grund för rapportering enligt:

- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om Energistatistik
- Förordning om styrning av energiunionen (2018/1999/EU)

EU-regleringarna innehåller krav kring vad som ska rapporteras. Hur undersökningen ska genomföras är inte reglerat, dock bör statistikframställningen följa riktlinjer för europeisk statistik (Code of Practice). Riktlinjerna bygger på 15 principer som omfattar den institutionella miljön, processerna för statistikframställning och de statistiska produkterna. Principerna införlivades vid utgången av 2013 i svensk lag och innebär bland annat att statistiken ska vara objektiv och framställas på grundval av enhetliga standarder och harmoniserade metoder. Mot bakgrund av undersökningens koppling mot andra undersökningar inom den officiella statistiken och den tilltänkta utformningen av undersökningen är Energimyndighetens bedömning att undersökningen ligger i linje med vad som följer av de krav som ställs på officiell statistik och vad som behöver rapporteras in.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Förslagsställaren uppger att under översynen och i samband med utveckling av undersökningen har en kontinuerlig dialog skett med branschorganisationen Drivkraft Sverige och ett urval av uppgiftslämnarna. Under vintern 2022–2023 har intervjuer genomförts med sju bolag där de fått kommentera den nya blanketten och de nya instruktionerna. Under våren-hösten 2023 har en provinsamling genomförts med löpande avstämningar för att

säkerställa att blanketten blir tydligare att följa och lättare att fylla i än tidigare. Ett digitalt informationsmöte planeras att genomföras i november där samtliga rapporterade företag bjuds in att delta för att få information om förändringar.

I konsekvensutredningen anges att tidpunkten för ikraftträdande behöver vara i god tid innan utskick av information för insamling av referensmånad januari 2024. Införande av förändringar sker helst i statistiska sammanhang inför insamling av ett nytt referensår. Detta innebär att föreskriften behöver träda i kraft senast 31 januari 2024.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskild hänsyn behöver tas till tidpunkten för ikraftträdande och behovet av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det är uppgiftslämnarna i branscherna petroleumraffinering SNI 007 19.20, partihandel med bränslen SNI 2007 46.71 och annan landtransport och passagerartrafik SNI2007 49.30 som berörs av förändringen. Totalt i undersökningen är det 60 företag. De tre raffinaderierna kategoriseras som stora företag då de har en omfattande verksamhet där många olika typer av uppgifter behöver samlas in. Övriga 57 företag kategoriseras som medelstora företag. Eftersom ett undre tröskelvärde används vid undersökningens ramframställan exkluderas små företag.

Regelrådet finner att det hade varit önskvärt att förslagsställaren skulle förklara vilken definition som nyttjas för att klassificera storlek på företag. Definitioner som används nationellt och internationellt skiljer sig åt och det hade varit önskvärt att få kännedom om mot vilken definition förslagsställaren lutar sig.

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån antal trots allt är godtagbar. Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen uppges att förändringarna förväntas minska uppgiftslämnarbördan främst på grund av att insamlingen med alla flöden som idag rapporteras kommer att kunna göras på ett enklare sätt med excelfiler och på ett tydligare sätt med en flödesredovisning som visar alla variabler från tillförsel till leveranser. Det är stora skillnader i uppgiftslämnarbörda för stora respektive medelstora företag. De tre raffinaderierna kategoriseras som stora företag då de har en omfattande verksamhet där många olika typer av uppgifter samlas in. Övriga företag kategoriseras som medelstora företag. Små företag är exkluderade ur undersökningen då de bedöms ej påverka det statistiska resultatet nämnvärt.

Det är ett fåtal uppgiftslämnare som berörs av förändringarna avseende tillagda variabler. De flesta företagen kommer dock att behöva rapportera mottagna och levererade mängder. Förslagsställaren gör ett antagande om en timkostnad på 800 kr per timme. Sammantaget medför förändringen med en mer flexibel blankett och tillägg och borttagande av uppgifter en total minskning av uppgiftslämnarbördan på cirka 1 668 timmar motsvarande administrativa kostnader på cirka 1 334 400 kr per år. Det innebär i genomsnitt en minskad administrativ börda med cirka 108 800 kr per år för ett stort företag och cirka 16 800 kr per år för ett medelstort företag.

Enligt Regelrådet är beskrivningen av de administrativa kostnaderna väl genomförd.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på företagens administrativa kostnader är godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen framgår att

-en engångskostnad för att uppdatera företagets IT-system beräknad till igenomsnitt 12 800 kr per företag (gällande system för Månatlig bränsle-, gas- och lagerstatistik).

-en engångskostnad för att uppdatera företagets IT-system beräknad till igenomsnitt 6 400 kr per företag (gällande system för Energipriser och elavtal).

Förslagsställaren bedömer att förändringarna inte kommer påverka företagen i form av ändringar i deras produkter, tjänster, produktion (investeringar), försäljning, resursanskaffning, resursutnyttjande och verksamhetsfunktioner i övrigt.

Regelrådet finner ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens uppgift att ingen verksamhetspåverkan kommer att ske till följd av förslaget. Det hade dock förbättrat konsekvensutredningens kvalitet med tydligare redovisning av hur myndigheten har kommit fram till kostnader för att uppdatera företagets IT-system.

Regelrådet finner att förslagets påverkan på företagens andra kostnader och verksamhet är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Insamlingen av uppgifter har ingen påverkan på konkurrensförhållanden eller andra avseenden för företagen uppger förslagsställaren.

Regelrådet ser ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens bedömning, men hade ansett att det varit önskvärt med en motivering till varför förslagsställaren anser att ingen påverkan på konkurrensförhållanden finns.

Regelrådet finner trots detta att påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Insamlingen av uppgifter har ingen påverkan på andra avseenden för företagen.

Regelrådet ser ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens bedömning, men hade ansett att det varit önskvärt med en motivering till varför förslagsställaren anser att ingen påverkan på regleringens påverkan på företagen i andra avseenden finns.

Regelrådet finner trots detta att avsaknad av redovisning av påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen uppges att tröskelvärde används vid undersökningens ramframställande vilket innebär att små företag exkluderas ur undersökningen.

Som Regelrådet har framfört i andra delar av det här yttrandet hade det varit önskvärt med tydliggörande rörande vad förslagsställaren betraktar som små företag eftersom skilda synsätt på kategoriseringar kan förekomma. Trots avsaknad av sådan redovisning är det tydligt att åtminstone de minsta företagen är undantagna från föreslagna regler.

Regelrådet finner att särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet konstaterar att förslaget bidrar till att uppfylla viktiga samhällsmål som omställning till förnybara bränslen och även att svara mot internationella önskemål om att rapportera strategisk information gällande energi med löpande och inte alltför långa intervall. Dessutom syftar förslaget också till att förenkla för företag i inrapporteringen. Vad Regelrådet förstår leder förslaget till besparingar och förenklingar, vilket förslagsställaren har beskrivit och redovisat beräkningar av på ett tydligt sätt i konsekvensutredningen. Vidare uppskattar Regelrådet tydlighet avseende hur förslagsställaren har testat utformning av blanketter om frågor med bransch för att inhämta synpunkter inför föreslagna reglering.

Regelrådets bedömning är att, utifrån förslagets karaktär, samtliga delaspekter är godtagbart redovisade. Givet detta finns det förbättringsmöjligheter rörande redovisningen av statistiska definitioner av företags storlek och hur kalkylen för omställningskostnader för IT har kalkylerats.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 26 oktober 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver

Ärendet föredrogs av: Anna Nilsson

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Nilsson
Föredragande